

Силабус навчальної дисципліни
«Соціокультурні аспекти перекладу з англійської мови»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
Освітньо-професійна програма	Іспанська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Англійська
Семестр	V
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Борис Дмитро Петрович , кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	Вивчення дисципліни «Соціокультурні аспекти перекладу з англійської мови» <i>спрямоване</i> на формування магістральних знань із теорії і практики перекладу з другої іноземної мови текстів, які містять соціокультурний компонент, враховуючи їхні синтаксичні, композиційні, морфологічні, лексичні особливості. Дисципліна дозволяє розвивати мовленнєву компетентність як здатність до реалізації різних видів мовленнєвої діяльності, сприяти профільному навчанню, спрямована на розвиток умінь, необхідних для перекладу культурно маркованої та немаркованої лексики і фразеології з англійської на українську та з української на англійську мови. Особливу увагу приділено формуванню лінгвосоціокультурної компетентності. Важливе місце в курсі відведено опануванню прикладних засад перекладу і набуттю практичних навичок у професійній діяльності.
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – 10 год. практичні заняття – 20 год. самостійна робота – 60 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	1) <i>успішне опанування курсів</i> із другої іноземної мови, ділової української мови для перекладачів, теорії і практики письмового перекладу з другої іноземної мови на 2-му курсі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; 2) <i>знання теоретичних основ</i> лінгвістичних дисциплін, а саме: вступу до мовознавства, вступу до перекладознавства.

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціокультурні аспекти перекладу з англійської мови» є формування у студентів професійної перекладацької компетентності в роботі з культурно маркованим та немаркованим лексичним і фразеологічним матеріалом шляхом їх залучення до опанування професійно орієнтованих знань і виконання завдань, які забезпечують зрозумілість, логічність, послідовність, ясність, змістовність, об'єктивність, інформативність, точність перекладу текстів із соціокультурним компонентом із англійської мови на українську та з української мови на англійську у професійній діяльності.
---	---

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іспанською і другою іноземною мовами.
- Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- Здатність до організації ділової комунікації.
- Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.
- Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.
- Володіння граматиною, лексикою і фонетикою другої іноземної мови на рівні B2 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).
- Здатність до аналізу тексту оригіналу, до застосовування відповідних перекладацьких стратегій (здійснення передперекладацького аналізу тексту; виокремлення правильної перекладацької

стратегії; визначення одиниці перекладу, оцінювання та добір мовних засобів для реалізації адекватного перекладу), презентувати текст перекладу.

- Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.
- Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

- Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм англійської мови.
- Розрізняти типи реалій, відтворювати їх мовою перекладу залежно від їхньої функції.
- Демонструвати соціокультурні знання про країни мов, що вивчаються, у процесі міжкультурної комунікації, про світоглядні та інтелектуальні особливості.
- Уміти адекватно відтворювати псевдоангліцизми мовою перекладу.
- Оперувати основними лінгвістичними термінами у контексті мовознавчих і зіставних досліджень як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності у галузі перекладознавства.
- Демонструвати базові знання основних перекладознавчих термінів із дисципліни.
- Розрізняти й адекватно відтворювати різні типи «хибних друзів перекладача» англійською та українською мовами.
- Здійснювати самостійно пошукову бібліографічну діяльність у процесі перекладу тексту.
- Вибирати і застосовувати основні дослідницькі методики й інструменти, які є типовими для перекладознавства.

Навчальна логістика (тематичний план)

Модуль I.

Тема 1. Культурно маркована одиниця як проблема перекладу: визначення та характеристики реалії.
Тема 2. Типи реалій.
Тема 3. Способи досягнення еквівалентності в перекладі реалій.
Тема 4. Культурно немаркована одиниця як проблема перекладу: визначення та характеристики інтернаціоналізму. Способи досягнення еквівалентності в перекладі інтернаціоналізмів.
Тема 5. Псевдоінтернаціоналізми як проблема перекладу: визначення та характеристики.
Тема 6. Псевдоангліцизми як проблема перекладу: визначення та характеристики.
Модульна контрольна робота.

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Форми та критерії оцінювання студентів:

Контроль результатів навчання студента здійснюється у формі **поточного, модульного та підсумкового** семестрового контролю (заліку). Оцінювання на заліку здійснюється за 4-бальною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

- **поточний контроль**

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру (семестрове оцінювання). Семестрове оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»),

«незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10¹. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної роботи студента

Студент вичерпно і повністю засвоїв теоретичний матеріал, володіє перекладацькою термінологією з відповідної теми і демонструє відмінні вміння (допускається 1-3 помилки) адекватного перекладу «з аркуша» незнайомого тексту з англійської мови українською, а також вдало здійснює письмовий переклад	«відмінно»
Студент добре володіє теоретичними знаннями і без суттєвих труднощів ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та демонструє добрі знання перекладацької термінології і в цілому адекватного перекладу «з аркуша» незнайомого тексту з англійської мови українською, допустивши при цьому 4-5 помилок, що суттєво не змінюють зміст тексту, що перекладається.	«добре»
Студент має прогалини у теоретичних знаннях з відповідної теми і недостатньо ілюструє вивчені мовні чи перекладознавчі явища відповідними прикладами та демонструє задовільні знання перекладацької термінології, перекладу незнайомого письмового тексту «з аркуша» з англійської мови українською, допускає пропуски та відхилення від змісту оригіналу, граматичні та стилістичні помилки (від 6 до 10 помилок), які докорінно не змінюють зміст тексту, що аналізується.	«задовільно»
Студент має суттєві прогалини у теоретичних знаннях із відповідної теми і не може проілюструвати викладені теоретичні явища прикладами, не володіє базовою перекладацькою термінологією, не може перекласти незнайомий текст «з аркуша» з англійської мови українською, допускає пропуски та відхилення від змісту оригіналу, граматичні та стилістичні помилки (більше 10 помилок), які суттєво змінюють або спотворюють зміст тексту, що перекладається.	«незадовільно»
Неявка на практичні заняття	«0»

- модульний контроль

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання в межах годин, відведених на практичні заняття.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів;
Неявка на МКР	– 0 балів.

Критерії оцінювання результатів виконання

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: 4,3x10=43. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та повністю виконане практичне завдання.	«відмінно»
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та майже повністю виконане практичне завдання.	«добре»
Часткова відповідь на теоретичне запитання та частково виконане практичне завдання.	«задовільно»
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та частково виконане або невиконане практичне завдання.	«незадовільно»
Неявка на МКР	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру (аудиторна та самостійна робота) і рейтингового балу за МКР.

- підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі заліку.

Залік

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку **“зараховано”** і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік, і в разі успішного складання їм виставляється оцінка **“зараховано”** в 4-бальній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку **“незараховано”**, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка **“незараховано”** в 4-бальній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його підсумковий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

<ul style="list-style-type: none"> повна і правильна відповідь на два питання та бездоганно або добре виконане практичне завдання 	«зараховано»
<ul style="list-style-type: none"> повна і правильна відповідь на одне теоретичне питання, часткова відповідь на інше теоретичне питання та виконане практичне завдання; достатня відповідь на теоретичні питання з деякими неточностями та виконане практичне завдання 	
<ul style="list-style-type: none"> поверхнева відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання; часткова відповідь на теоретичні питання та виконане зі значними зауваженнями практичне завдання 	
<ul style="list-style-type: none"> правильна, але неповна відповідь на теоретичні запитання та невиконане практичне завдання; поверхнева відповідь на теоретичні запитання та невиконане практичне завдання; відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання і неповністю виконане практичне завдання. 	«не зараховано»

Організація оцінювання:

Поточне оцінювання у формі усного та письмового опитування проводиться з 1-го по 14-й тижні навчання.

Модульна контрольна робота – 15-й тиждень навчання.

Підсумкове оцінювання: залік – під час екзаменаційної сесії

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

Політика курсу	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.</p>
-----------------------	--

Рекомендована література	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борис, Д. П. (2022). <i>Sociocultural aspects of translation: theory and practice</i>. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 2. Корунець, І. В. (2017). <i>Theory and practice of translation</i>. Вінниця: Нова книга. 3. Мамрак, А. В. (2017). <i>Вступ до теорії перекладу</i>. Київ: Центр учбової літератури. 4. Прошина, З. Г. (2019). <i>Теория перевода: учебное пособие для вузов</i>. Москва: Издательство Юрайт. 5. Сидорук, Г. І. (2009). <i>Translation theory foundations: Coursebook</i>. Київ: КОНДОР. 6. Скребкова-Пабат, М. А. (2020). <i>Практикум з теорії та практики перекладу</i>. Львів: Новий світ-2000. <p style="text-align: center;">Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бордюк, Л. В. (2018). <i>Translation as intercultural communication: English-Ukrainian practice</i>. Львів: Львівська політехніка. 2. Борис, Д. П. (2022). <i>Onomastic aspects of translation: theory and practice</i>. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 3. Карабан, В. І. (2003). <i>Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську): підручник</i>. Вінниця: Нова книга.
---------------------------------	--

	4. Корунець, І. В. (2008). <i>Вступ до перекладознавства: підручник</i>. Вінниця: Нова книга. 5. Нестеренко, Н. М. (2006). <i>A course in interpreting and translation: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів</i>. Вінниця: Нова книга. 6. Федоров, А. В. (2002). <i>Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): учебное пособие</i>. Москва: Издательский Дом ФИЛОЛОГИЯ ТРИ.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. An Encyclopædia Britannica Company. (n.d.). *Merriam-Webster's Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/>.
2. Collins. (n.d.). *Collins English Dictionary*. Retrieved from <https://www.collinsdictionary.com/>.
3. Google. (n.d.). Google Перекладач. Retrieved from <https://translate.google.com/>.
4. Oxford University Press. (n.d.). *Oxford Learner's Dictionaries*. Retrieved from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
5. Pearson. (n.d.). *Longman Dictionary of Contemporary English Online*. Retrieved from <https://www.ldoceonline.com/>.